КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет

Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної та навчальної роботи
_____
«__» _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Античність в культурно-мистецьких рецепціях доби Відродження

для студентів

галузь знань	**03 Гуманітарні науки**
спеціальність	**032 Історія та археологія**
освітній рівень	**другий (магістерський)**
освітня програма	**Американістика та європейські студії**
вид дисципліни	**вибіркова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2021 /2022**
Семестр	**3**
Кількість кредитів ECTS	**4**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладач: Ставнюк Віктор Володимирович, доктор історичних наук, професор кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: Ставнюк Віктор Володимирович, доктор історичних наук, професор кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

_____ (Ставнюк В.В.)
(підпис)

Протокол № 10 від «30» червня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» серпня 2021 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н.В.)
(підпис)

«27» 08 2021 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – формування у студентів системного уявлення про механізми та прояви рецепції античної греко-римської цивілізаційної спадщини у культурно-мистецьких практиках доби Відродження**.**

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знати* основні реалії античної греко-римської цивілізації, визначальні характеристики європейського Відродження як історико-культурного феномена.
2. *Вміти* визначати античні сюжети, ідеї, ремінісценції у культурно-мистецьких рецепціях доби Відродження.
3. *Володіти елементарними навичками* роботи з джерелами та науковою літературою, методами історичного аналізу, синтезу, узагальнення отриманих в результаті наукового аналізу результатів.

3. Анотація навчальної дисципліни:
Науковий екскурс в історіографію та наукові результати досліджень рецепції античної цивілізаційної спадщини в духовній і матеріальній культурі доби Відродження. Огляд джерельної бази з тематики спеціального курсу «Античність в культурно-мистецьких рецепціях доби Відродження». Розкриття змісту поняття «рецепції», визначення механізмів рецепції античності у духовній та матеріальній культурі доби Відродження, суспільних і політичних практиках цієї доби. Виявлення конкретних проявів рецепції античності у мистецтві, літературі, історіографії, суспільних та політичних практиках доби Відродження.

4. Завдання (навчальні цілі): розвиток практичних здібностей студентів щодо вміння виявляти та аналізувати античні сюжети, ідеї, ремінісценції в культурно-мистецьких рецепціях доби Відродження; формування професійних компетентностей щодо застосування набутих знань у науковій, викладацькій, музейній, краєзнавчій, лекторській роботі, консультування державних, громадських та культурних установ; утвердження засад автономності і відповідальності у набутті, закріпленні, подальшого поглиблення набутих знань, навичок, умінь, застосування їх у практичній діяльності.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1.	*Знати* .зміст поняття «рецепції» і механізми рецепції античності у духовній та матеріальній культурі доби Відродження	*лекція, семінар, самостійна робота*	*усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1 та ЗМ2, реферат*	*30*
1.2.	*Знати* основні прояви рецепції античної цивілізаційної спадщини у культурно-мистецьких практиках доби Відродження.	*лекція, семінар самостійна робота*	*усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1 та ЗМ2, реферат*	*30*

1.3.	*Знати* особливості наслідування й адаптації античних поведінкових моделей у суспільних та політичних практиках доби Відродження.	*лекція, семінар, самостійна робота*	*усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1 та ЗМ2, реферат*	*20*
2.1	*Вміти* характеризувати прояви рецепції античної цивілізаційної спадщини у духовній та матеріальній культурі доби Відродження..	*лекція, семінар, самостійна робота*	*залік*	*10*
2.2	*Вміти* автономно працювати з джерелами та історіографією по темі спецкурсу, узагальнювати та представляти отримані результати.	*лекція, семінар, самостійна робота*	*залік*	*10*

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання *(необов'язково для вибіркових дисциплін, які **не входять** до блоків спеціалізації)*

Результати навчання дисципліни (код) / **Програмні результати навчання (назва)**	**1.1**	**1.2**	**1.3.**	**2.1**	**2.2.**
ПР03. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням сучасних методологічних підходів.	+	+	+		
ПР08. Розширювати актуалізовану джерельну базу в галузі американістики та європейських студій за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел, опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо.	+	+			
ПР14 Вміти аналізувати політичні, економічні, суспільні і культурні події, процеси, явища, що відбувалися за доби стародавності, середньовіччя та раннього нового часу, в контексті глобальної історії.				+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1: РН 1.1., 1.2., 1.3. 10 балів/ 6 балів.*

2. Контрольна робота з тем ЗМ2: РН 1.1.,1,2., 1.3. 10 балів/ 6 балів.

3. Самостійна робота ЗМ1 (реферат): РН 1.1., 1.2., 1.3. - 10 балів/ 6 балів.

4. Самостійна робота ЗМ2 (реферат): РН 1.1., 1.2., 1.3. - 10 балів/ 6 балів.

5. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 1): РН 1.1., 1.2., 1.3. - 20 балів/ 12 балів.

6. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ 2): РН 1.1., 1.2., 1.3. - 20 балів/ 12 балів.

7. Підсумкова контрольна робота (залік): Р.Н. 2.1., 2.2. - 20 балів / 12 балів

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: залік.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування); бали, отримані під час модульного контролю), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (заліку), а саме: за виконання запропонованих завдань.

(Зразки тестових завдань для модульних контрольних робіт, перелік індивідуальних завдань, питання та завдання підсумкового контролю (заліку) див. Навчально-методичний комплекс з даної дисципліни).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 - 6, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 7 –11.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою.

Змістовий модуль 1 ***Рецепція античності за доби Відродження: Архітектура, скульптура, живопис***			*Змістовий модуль 2* ***Рецепція античності за доби Відродження: історіописання, суспільно-політичні думка і практики***			***Залік***
40 залікових балів (максимум)			40 залікових балів (максимум)			20 балів (максимум)
Самостійна робота	*Семінари*	*Модульний контроль*	*Самостійна робота*	*Семінари*	*Модульний контроль*	
10 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	20 (максимум)	10 (максимум)	

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється під час семінарських занять, модульних контрольних робіт, підсумкового контролю (заліку).

Упродовж семестру оцінюється робота студента ***під час кожного семінару*** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість досягти від 1 до 5 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1-2 бали;
- логіка викладення 1 бал;
- використання джерел і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Наприкінці кожного змістовного модуля вираховується **середній арифметичний бал**, який кожен зі студентів отримав за семінари відповідного модуля. Середній бал переводиться у модульні бали у відповідності до таблиці. За семінари кожного змістовного модуля студент може отримати **від 1 до 20 модульних балів**.

Таблиця переведення середнього арифметичного балу у модульні бали:

Середній бал за семінари	Модульний бал за семінари
5.0	20
4.7.- 4.9	19
4.4. – 4.6.	18
4.3. – 4.5.	17
4.0. – 4.2.	16
3.7. – 3.9.	15
3.4. – 3.6.	14
3.3. – 3.5.	13
3.0. – 3.2.	12
2.7. – 2.9.	11
2.4 – 2.6.	10
2.1. – 2.3.	9
1.8. – 2.0.	8
1.5. – 1.7.	7
1.1.– 1.4.	6
1	5

Виконані індивідуальні завдання (реферати) студент подає викладачеві не пізніше ніж за тиждень до проведення модульного контролю з відповідного Змістового модулю, зокрема, **Індивідуальне завдання 1** (орієнтовно до 15 жовтня) і **Індивідуальне завдання 2** (орієнтовно до 1 грудня).

Критерії оцінки **Індивідуального завдання (реферату):**

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 9-10 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми 7-8 балів;
- тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 5-6 балів;
- реферат переважно компілятивного рівня 3-4 бали;
- розкритий лише один окремий аспект теми 1-2 бали.

Теми рефератів викладач пропонує студентам на першому семінарському занятті (орієнтовно початок вересня).

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться ***модульні контрольні роботи*** **(МК),** зокрема, **Контрольна робота ЗМ1** (кінець березня) **і Контрольна робота ЗМ2** (кінець травня).

Участь студентів в контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться у письмовій формі. Завдання містить 5 тестових запитань з варіантами відповіді та теоретичне питання. Кожна правильна відповідь на тестове питання оцінюється у **1 бал,** теоретичне питання оцінюється від **0 до 5 балів**. Критерії оцінки **теоретичного питання:**

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 5 балів;

- тема розкрита, але неповно 3-4 бали;
- розкритий лише окремий аспект 2 бали;
- продемонстровані лише фрагментарні знання 1 бал.

На ***підсумкову контрольну роботу (залік)*** виноситься 2 завдання, які оцінюються по 10 балів кожне:

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи (від 1 до 10 балів за одне завдання):

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми	10 балів;
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	9 балів;
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу	8 балів;
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	6-7 балів;
Відповідь фрагментарна, відображені лише окремі аспекти проблеми	4-5 балів;
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі	2-3 балів;
Відповідь містить значні помилки елементарного рівня	1 бал.

Бали, які отримані студентом на підсумковій контрольній роботі, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, модульні контрольні роботи, реферат).

Умовою допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт та виконання індивідуальних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. **Рекомендований мінімум** для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) – **48 балів**.

При простому розрахунку отримаємо:

	Семестрова кількість балів	**ПКР** (підсумкова контрольна робота) / **залік**	**Підсумкова оцінка**
Мінімум	*48*	*12*	*60*
Максимум	**80**	**20**	**100**

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів. Студент, який набрав суму балів **не менше** встановленого мінімуму залікових балів (60) має право, за погодженням з викладачем, не виконувати підсумкову контрольну роботу. У випадку, коли студент має бажання збільшити кількість балів (але не більше ніж до 100) він складає залік.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та семінарських занять.

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	**семінари**	**самостійна робота**
Змістовний модуль 1. Рецепція античності за доби Відродження: Архітектура, скульптура, живопис				
1.	**Тема 1**. Вступ до курсу «Античність у культурно-мистецьких рецепціях доби Відродження»	4	-	8
2.	**Тема 2.** Поняття «рецепції» і механізми рецепції античності у духовній та матеріальній культурі доби Відродження	3	-	6
3.	**Тема 3.** Рецепція античної цивілізаційної спадщини в архітектурі доби Відродження	-	4	5
4.	**Тема 4.** Антична спадщина у скульптурі епохи Ренесансу	-	2	8
5.	**Тема 5.** Рецепція античності в історичних та історіографічно орієнтованих творах доби Відродження	-	-	8
6.	**Тема 6.** Рецепція античності у філософсько-етичних ученнях XIII – XIV ст.	3	2	5
7,.	***Контрольна робота з тем ЗМ1***		***1***	
Змістовний модуль 2 . Рецепція античності за доби Відродження: історіописання, суспільно-політичні думка і практики				
8.	**Тема 7.** Рецепція античності у творах художників доби Відродження	-	4	10
9.	**Тема 8.** Античні сюжети, ідеї, ремінісценції в італійській літературі треченто та кватроченто	4	4	8
10.	**Тема 9.** Рецепція античності у суспільно-політичній думці доби Відродження	-	2	8
11.	**Тема 10.** Наслідування й адаптації античних поведінкових моделей у політичних практиках доби Відродження	3	-	8
12.	**Тема 11.** Античні поведінкові моделі у ренесансному способі життя	3	-	6
13.	***Контрольна робота з тем ЗМ2***		***1***	
	ВСЬОГО	**20**	**20**	**80**

Загальний обсяг 120 *год.,* в тому числі:
Лекцій **– *20*** *год.*
Семінари **– *20*** *год.*
Самостійна робота **- 80** *год.*

9. Рекомендована література[1]

Основна:

1. Баумейстер, А., Вестель, Ю., Звонська, Л. (2012). Стан і перспективи українського антикознавства: круглий стіл «Філософської думки». Філософська думка, 1, 5-25.
2. Боккаччо Джованні. De casibus virorum et feminarum illustrium; De claris mulieribus (будь-яке видання, будь-якою мовою)
3. Данте Аліг'єрі. Божественна комедія. Переклад Євгена Дроб'язка (будь-яке видання, будь-якою мовою)
4. Даценко, В. (2019). Майбутнє як філософська проблема. Філософія та політологія в контексті сучасної культури, 11 (1), 15-23. DOI: https://doi.org/10.15421/351903.
5. Петрарка Франческо. Життя знаменитих мужів (Vitae virorum illustrium = De viris illustribus) (будь-яке видання, будь-якою мовою)
6. Погонченкова О. Рецепція: поняття, явище, проблема / // Людинознавчі студії. Філософія. 2014. - Вип. 30. - С. 204–217
7. Погонченкова, О. (2017). Classical reception studies — нове антикознавство? Роздуми над збіркою Greek and Roman Classics in the British Struggle for Social Reform. (Eds. Edith Hall, Henry Stead: Bloomsbury Academic, 2015). Sententiae, 2, 133-145.
8. Ставнюк В. De antiquitatis receptione (Quidquid recipitur ad modum recipientis recipitur) : http://surl.li/onhl
9. Ставнюк В. Рецепція античності Вступ до курсу The Classical Reception: http://surl.li/dowwf
10. Ставнюк В. Рецепція античності. Основні етапи : http://surl.li/dowwj
11. Ставнюк В. Рецепція античності. Основні етапи II:/ http://surl.li/dowwo
12. Інтернет-ресурси на сайті Italian Renaissance Learning Resources: http://www.italianrenaissanceresources.com/
13. Туренко Віталій. Classical reception studies: від філософських текстів до практики // Філософська думка. 2020. № 2. С. 37-45
14. A companion to classical reception / Ed. by L. Hardwick, C. Stray. – Oxford: Blackwell Pub., 2008. – 538 p.
15. Blockbusters and the Ancient World. Allegory and Warfare in Contemporary Hollywood. By Chris Davies. London and New York, Bloomsbury, 2019. Pp. ix+245
16. Classics and the Uses of Reception / Ed. by Ch. Martindale, R.F. Thomas. – Oxford: Blackwell Pub., 2006. – 335 p.
17. Bakogianni Anastasia What is so ‘classical’ about Classical Reception? / Codex – Revista de Estudos Clássicos, Rio de Janeiro, v. 4, n. 1, 2016, pp. 96-113 = http://surl.li/aywcg
18. Bolgar R. R. The Classical Heritage and Its Beneficiaries. Cambridge, UK: Cambridge University Press, 1954. Hardwick, Lorna. Reception Studies. Oxford: Oxford University Press, 2003.
19. Buck August. Die Rezeption der Antike in den romanischen Literaturen der Renaissance. Berlin: Erich Schmidt, 1976.
20. Capurro R., Holgate J. Messages and Messengers Angeletics as an Approach to the Phenomenology of Communication. München: Fink 2011
21. Chaniotis, A., Kuhn, A., Kuhn, C. (Eds.) (2009). Applied Classics: Constructs, Comparisons, Con troversies, Stuttgart: Steiner.

[1] Враховуючи специфіку викладання дисципліни «Античність в культурно-мистецьких рецепціях доби Відродження», яка передбачає вивчення студентами проблем всесвітньої історії, рекомендовано опрацювання українських і зарубіжних (іншомовних) джерел та історіографії.

22. Der Neue Pauly. Band 13-15: Rezeptions- und Wissenschaftsgeschichte. Stuttgart – Weimar, 1999-2003
23. Donna Kurtz, Reception of Classical Art. An Introduction. Studies in Classical Archaeology, III. British Archaeological Reports, International Series 1295. Oxford: Archaeopress, 2004.
24. Goldhill, S. (2011). Victorian Culture and Classical Antiquity: Art, Opera, Fiction, and the Proclamation of Modernity. Princeton University Press.
25. Hardwick L. Editorial // Class. Recept. J. – 2009. V. 1, No 1. P. 1–3
26. Hardwick L. Editorial // Class. Recept. J. 2010. V. 2, No 1. P. 1–3
27. Hardwick, L. (2003). Reception Studies. Oxford: Oxford University Press.
28. Hardwick, L., Stray, C. (2011). A Companion to Classical Receptions. S.l.: John Wiley & Sons.
29. Highet Gilbert. The Classical Tradition: Greek and Roman Influences on Western Literature. Oxford: Clarendon, 1949.
30. Holgate, J. Codes and Messages in Raphael's School of Athens : http://angeletics.net//CodesHolgate.pdf
31. Holgate, J. Raphael's School of Athens from the perspective of angeletics // Information Cultures in the Digital Age. A Festschrift in Honor of Rafael Capurro; Kelly, M., Bielby, J., Eds.; Springer: Wiesbaden, Germany, 2016
32. Holmes, B., Shearin, W. H. (2012). Dynamic Reading: Studies in the Reception of Epicureanism. Oxford: Oxford University Press.
33. Hunt, J., Smith, R. A, Stok, F. (2017). Classics from Papyrus to the Internet: An Introduction to Transmission and Reception. S.l.: University of Texas Press.
34. Jaeger Werner Wilhelm. Paideia. Die Formung des griechischen Menschen, 3 Bde., Berlin 1934–1947;
35. Johnson, M. (2019) (Ed.). Antipodean Antiquities: Classical Reception Down Under. S.l.: Bloomsbury Academic.
36. Kallendorf, Craig W., ed. A Companion to the Classical Tradition. Malden, MA: Blackwell, 2007.
37. Laks, A., Most, G. W. (Eds.) (2016). Early Greek Philosophy. In 9 vols. Harvard University Press.
38. Lexikon der Antike. 10. Auflage, Bibliographisches Institut, Leipzig 1990
39. Lorna Hardwick, Carol Gillespie. Classics in Post-Colonial Worlds. Classical Presences. Oxford: Oxford University Press, 2007. XV, 422 p.
40. Macro, A. (1981). Applied Classics: Using Latin and Greek in the Modern World. The Classical Outlook, 58 (3), 73-75.
41. Martindale Charles. Reception — a new humanism? Receptivity, pedagogy, the transhistorical // Classical Receptions Journal. Vol 5. Iss. 2 (2013). P. 169-183
42. Martindale, C. (1993). Redeeming the Text: Latin poetry and the hermeneutics of reception.Cambridge: Cambridge University Press
43. Richardson, E. (2018). Classics in Extremis: The Edges of Classical Reception. S.l.: Bloomsbury Academic
44. The Oxford Classical Dictionary. Oxford**,** 2012. p. 1256-1257
45. Wilkins Ernest H. The Coronation of Petrarch // Speculum, XVIII, No. 2 (April 1943), 155-197

Додаткова:

1. Абрамсон М.Л. От Данте к Альберти. М., 1979.
2. Аверинцев С.С. Образ античности. СПб.: Азбука-классика, 2004. 480 с.
3. Алпатов М.В. Итальянское искусство эпохи Данте и Джотто. М.-Л., 1939.
4. Античное наследие в культуре Возрождения. М., 1984.

5. Ашаева А. В., Чиглинцев Е. А. Рецепция античности: актуальные исследовательские тенденции в современном зарубежном антиковедении (опыт историографического обзора // Ученые Записки Казанского Университета. Т. 154, кн. 3. С. 162-171
6. Бартенев И. А. Зодчие итальянского Возрождения. М., 1965.
7. Баткин Л. Итальянские гуманисты: стиль жизни - стиль мышления. М. 1978.
8. Брагина Л. М. Итальянский гуманизм. Этические учения XIV-XV веков. - М., 1977.
9. Брагина Л. М. Социально-этические взгляды итальянских гуманистов (вторая половина XV в.). М., 1983
10. Буркхардт Я. Культура Италии в эпоху Возрождения. М., 2001..Виппер Б. Р. Итальянский Ренессанс. –Т. 1-2. М., 1977.
11. Вёльфлин Г. Искусство Италии и Германии эпохи Ренессанса. – Л.: ОГИЗ, 1934
12. Виппер Б. Р. Итальянский Ренессанс. –Т. 1-2. М., 1977
13. Всеобщая история архитектуры. - Том 5-7. - М., 1967.
14. Всеобщая история искусств т 2. М.,1962
15. Горфункель А. Х. Философия эпохи Возрождения. М., 1980.
16. Данилова И.Е. От средних веков к Возрождению. М., 1975.
17. Девятайкина Н.И. Мировоззрение Петрарки: этические взгляды. Саратов, 1988.
18. Дживелегов А. К. Данте. М., 1933.
19. Захарова В. Н. «Ренессансная античность» в работах Эрвина Панофского // Актуальные проблемы теории и истории искусства: сб. науч. статей. Вып. 5. СПб.: НП-Принт, 2015. С. 753–759.
20. Зубов В.П. Альберти и культурное наследие прошлого // Мастера классического искусства Запада. М., 1983
21. История европейского искусствознания. Кн.1-5. М., 1963-1969
22. История культуры стран Западной Европы в Эпоху Возрождения / Под ред. Л. М. Брагиной. М., 2001.
23. Йегер В. Пайдейя. Воспитание античного грека. Том 1. М.: Греко-латинский кабинет Ю. А. Шичалина, 2001
24. Книга в культуре Возрождения. М., 2002
25. Кудрявцев О. Ф. Флорентийская Платоновская академия: очерк истории духовной жизни ренессансной Италии. М., 2008
26. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. М., 1978.
27. Мастера искусств об искусстве. Т. 2: Эпоха Возрождения / Под ред. А. А. Губера, В. Н. Гращенкова. М., 1966.
28. Миф в культуре Возрождения / Под ред. Л. М. Брагиной. М., 2003
29. Образы любви и красоты в культуре Возрождения / Под ред. Л. М. Брагиной. М., 2008
30. Панофский Э. Перспектива как "символическая форма". Готическая архитектура и схоластика. СПб.: Азбука-классика, 2004.
31. Панофский Э. Ренессанс и «ренессансы» в искусстве Запада. СПб.: Азбука-классика, 2006
32. Петрарка Франческо. Африка. Москва, 1992
33. Рецепция античности / Summa culturologiae. Энциклопедия, Том 2. Москва, 2007
34. Рутенбург В.И. Титаны Возрождения / Рутенбург В.И. Л., 1986.
35. Смирнова И. А. Монументальная живопись итальянского Возрождения. М., 1987
36. Сочинения итальянских гуманистов эпохи Возрождения (XV в.) / Под ред. Л. М. Брагиной. М., 1985.
37. Чиглинцев Е. А. «Рецепция античности»: границы понятия в междисциплинарном контексте //

Інтернет-ресурси:
http://ae-lib.org.ua;
https://academic.oup.com/crj/issue

http://www.perseus.tufts.edu
http://www.gnomon.ku-eichstaett.de
http://ancientrome.ru
http://un2sg4.unige.ch/athena
http://www.chass.utoronto.ca/attica
http://www.italianrenaissanceresources.com/